

Jij vervloekte leugenaarster!

125

'We moeten het kind begraven,' zei de vrouw van de rietvlechter.

De rietvlechter was weer uit bed gekomen en wrong zijn handen. Er was iets gaande wat niet deugde, maar hij kon het niet doorgronden. Hij zag alleen dat Lydia het dode kindje in de armen van zijn vrouw drukte en weer naar buiten rende, schreeuwend en met overslaande stem. 'Zissel! Wie heeft mijn Menachem? Waar is mijn zoontje? Zissel, waar ben je? ZISSEL!'

De eerste vogels begonnen te tjilpen. De zon was bloedrood opgekomen en kleurde de nederzetting in een vuurgloed. Zwart stonden de huisjes afgetekend tegen de rode hemel. Buren kwamen naar buiten en keken gealarmeerd naar Lydia. In een oogopslag zagen de vrouwen dat ze die nacht bevallen moest zijn. Ze duwden hun mannen opzij, renden naar haar toe en probeerden haar te kalmeren. 'Lydia, stil maar. Wat is er? Maak je jurk dicht. Maak haar jurk dicht, iemand! Houd haar vast. Lydia, stil maar. Waar is je kindje? Waar is je baby?' Lydia rukte zich los, rende de open werkplaats in en om het weefgetouw heen, rukte huilend aan een rietbundel en smeed hem opzij om erachter te kunnen kijken. 'Zis-sel?

Wáár ben je dan? Já-bin!
De vrouwen renden haar achterna en grepen haar opnieuw vast. Lydia worstelde maar ze slaagden erin haar jurk dicht te trekken en toen ze stopte met om zich heen slaan, trokken ze haar dicht tegen zich aan en streelden haar haren.

'Stil maar, liefje. We helpen je zoeken. Een zoontje, riep je. Heb je een zoontje gekregen? Is hij niet gewoon binnen, bij je bed? Misschien heeft Zissel hem meegenomen om mee te wandelen, omdat hij huilde en ze je niet wilde storen. Stil toch, Lydia, er is vast een verklaring voor alles. Ssst. Stil maar, Lydia. Ssst. Stil toch, lieve, maak jezelf niet zo van streek.'

Toen kwam de vrouw van de rietvlechter het huis uit, het kindje naakt en onbedekt voor zich uit dragend als een offerlam.

'Hier is Lydia's zoontje,' zei ze. 'Kijk. Hij is gestorven.'

Lydia draaide zich met een ruk om. De vrouwen staarden.

'Dat is mijn zoontje niet! Mijn zoon was gróter! Hij was gezond. Hij was veel dikker dan dit kind. Hij had blozende wangetjes! Waar zijn de doeken waarin dit kind gewikkeld was? Kijk maar naar die doeken. Dat zijn niet de doeken die Zissel en ik hebben geweven! Waar zijn die doeken?'

'Ik heb ze in het vuur gegooid. Ze waren vuil en besmet door de dood,' zei de vrouw van de rietvlechter.

'Dat heb je uit berekening gedaan! Dit is een te vroeg geboren baby! Dit is mijn zoon niet!' Lydia rukte zich los en spuugde haar buurvrouw in het gezicht. 'Ga weg, jij!

Zeg niet dat dit mijn zoon is. Jij wéét dat dit mijn zoon niet is. Jij hebt mijn zoon gezien!

De vrouwen riepen door elkaar van ongeloof en afschuw, en begonnen ontzet tegen elkaar te praten.

'Lydia, je bent in de war door de bevalling, en je bent gek van verdriet,' zei de vrouw van de rietvlechter zo waardig mogelijk. Ze keek de andere vrouwen aan om te zien of haar woorden tot hen doordrongen. 'Dit is je zoontje. Dit is het kindje dat ik vannacht bij je heb gezien.'

Lydia staarde haar aan. Tranen stroomden over haar gezicht dat vertrok door het besef: er wordt een spel met mij gespeeld. Deze vrouw vergist zich niet gewoon. Nee, ze liegt. Mijn buurvrouw liegt!

Ze zakte door haar knieën, sloeg met haar vuisten in het zand, en rukte aan haar haren en krijste buiten zichzelf van vertwijfeling. 'Leugenaarster! Jij die zelf je zoons verloren hebt! Wat heb je met mijn Menachem gedaan? Waar is Zissel? Waar is Jabin? Jij vervloekte leugenaarster! Wat heb je met mijn kinderen gedaan? Waar zijn ze? Waar zijn ze?'

Zissel reed op haar ezel naast die van Bracha. Bracha keek niet één keer naar de baby die Zissel tegen zich aan droeg. Ze huilde. Ze bloedde. De broer van haar echtgenoot galoppeerde naar haar toe en probeerde haar te troosten.

'Twee van mijn soldaten zijn onderweg uit Sion hierheen met een draagstoel. Ik verwacht hen nu snel.'

Hij keek naar beneden en zag het bloed op Bracha's enkels.

Zissel volgde zijn blik en ontmoette toen zijn ogen. Hij keek naar haar alsof hij iets van haar verwachtte, maar ze had geen idee wat ze Bracha te bieden had, dus ze sloeg haar ogen neer en boog haar hoofd.

Ze reden verder. De zon steeg aan de hemel en het werd al warmer.

De baby begon te huilen. Eerst een paar zachte kreetjes, daarna een gehuil dat door merg en been ging.

Het zweet brak Zissel uit. Ze wiegde heen en weer in het zadel in de hoop dat de beweging de zuigeling zou sussen, maar het hielp niet.

De jonge edelman zuchtte. Hij was overduidelijk niet blij met al deze vrouwenproblemen. Hij zag eruit alsof hij liever een vijand op het slagveld tegemoet ging. Hij galoppeerde naar zijn zus Dinah, die op een ezel vooraan reed, en praatte met haar.

Even later gebaarde hij de stoet om stil te staan. Dinah wenkte de oudste bediende. Ze stegen van hun ezels af en kwamen naar Zissel en Bracha toe.

'Bracha, beheers je. Je hebt een gezond kind en in Sion kun je uitrusten. Nu moet je even doorzetten. Je zoon huult. Je moet hem zogen, het kind heeft honger,' zei Dinah streng. Zissel keek naar Bracha, die niet meer dan een paar jaar ouder dan zichzelf kon zijn. Ze dacht aan Lydia, aan hoe Menachem bij haar had gedronken en hoe vanzelfsprekend dat was gegaan omdat Lydia al had geweten wat een pasgeborene nodig had.

Bracha was doodmoe. 'Ik wil wel maar ik weet niet hoe,' snikte ze.

'Ssst, we helpen je,' zei Dinah.

Ze hielp Bracha van de ezel af, keek zoekend om zich heen, zag wat struiken en duwde Bracha zacht voort zich uit. Zissel volgde met Menachem. De bediende rende weg, kwam terug met een rietmat, een deken en een kussen, en haalde hen in.

'Hier kun je even rustig liggen. Wie leren je hoe het moet,' zei Dinah. 'En we wassen je en verbinden je opnieuw. Wees dapper, Bracha. Heb vertrouwen. Alles komt goed.' De baby tegen Zissels buik krijsde inmiddels. Zissels knieën trilden van vermoeidheid en haar achterwerk voelde gekneusd aan. Ze had nooit eerder op een gezadelde ezel gereden. Ze vouwde de draagdoek open. Het kindje moest het warm hebben, zo opgewonden en nijdig krijsend.

Voorzichtig streek ze het gaas weg van het gezichtje. Het jongetje was knalrood, zijn oogjes zaten stijf dicht geperst.

Haar adem stakte.

Ze herkende hem onmiddellijk.

Ze herkende alles aan hem. Zijn gewelfde lipjes, zijn bolle wangetjes, zijn neusje en zijn oortjes waarvan de schelp bijna niet omkrulde, precies zoals de oren van Steenhouwer waren geweest.

Menachem!

De bedienden lieten Bracha achter de struiken plaatsnemen op de rietmat en ondersteunden haar met

de deken en het kussen. Dinah nam Menachem uit Zissels armen, bracht hem naar Bracha, knielde op de mat en legde hem tegen Bracha's borst.

Zissel stond stil als een boomstronk en probeerde klaarheid te krijgen in de chaos van gedachten die haar overmande.

Moeder. Wist Lydia hiervan? Nee, natuurlijk niet! Ze moest gek zijn van ongerustheid! Ze moest roepen en schreeuwen van wanhoop. Ze zou rondrennen en zoeken. Ze zou haar naam schreeuwen - Zissel!

Het was hartverscheurend.

Tranen welden op in haar ogen en sprongen weg toen ze ze stijf dichtkneep om ze terug te dringen.

Ze moest naar haar moeder toe om haar te troosten. Om alles weer goed te maken en om voor haar te zorgen! Ze moest Menachem naar Lydia terugbrengen!

Door een waas zag ze hoe de bedienden bezig waren met Bracha. Ze hoorde hen gedempt praten maar verstond hun woorden niet. Van Bracha dwaalden haar ogen naar Dinahs jonge broer, die net zoals zijn paard bijna trappelend van ongeduld bij de soldaten stond te wachten.

Snikken van wanhoop en medelijden met Lydia schokten door Zissel heen. Ze zakte door haar knieën in het zand en duwde de draagdoek, die naar haar broertje rook, tegen haar ogen.

Niet huilen. Niet huilen.

Het zou Bracha niet lukken om Menachem te voeden. Ineens wist Zissel het.

Bracha's eigen zoonnetje werd veel te vroeg geboren. Haar lichaam was nog niet klaar om te voeden. Ze was van streek. Ze had pijn. Ze was jong en onervaren. Het zou haar niet lukken om te voeden.

Menachem zou blijven krijsen.

Ze stond op en sloeg met bevende hand het zand van zich af.

Hoop vlamde op, zo hevig dat ze haar ogen neerloeg uit angst dat iemand de hoop en triomf erin zou zien oplichten.

Krijs, Menachem! Krijs maar, broertje! Krijs tot ze gek van je worden. Krijs tot ze wanhopig worden. Dan komen ze naar mij. En dan krijg je melk. Daar zorg ik voor. De beste melk van de allerliefste. Krijs maar, jochie. Laat je horen! Ze droogde haar gezicht, ging rechtop staan, haalde diep adem en wachtte tot Dinah naar haar toe zou komen. Zij, Zissel, moest deze baby in leven houden, hadden ze gezegd.

En dat zou ze doen.